

Preek 20 april 2025 Pasen
HWS Ontmoetingskerk
Marcus 16:1-8

Gemeente van Jezus Christus,
Het graf is leeg, de dood is overwonnen, Jezus leeft! Dat is Pasen. En vanochtend hebben wij dat verhaal gelezen uit het evangelie van Marcus. En het paasverhaal van Marcus is een beetje een vreemde eend in de bijt. Als je het vergelijkt met de drie andere evangeliën, de drie andere levensverhalen van Jezus, dan valt op dat het verhaal van Marcus een stuk korter is, en dat ook de grondtoon anders is... Maar tegelijkertijd is het wel dezelfde boodschap. In de woorden van de engel, vers 6 en 7 van wat wij lazten, komt de hele paasboodschap naar voren. De boodschap die levens inspireert, verandert... Het evangelie dat levens redt, transformeert...

Vanochtend wil ik een drietal aspecten van het paasverhaal van Marcus uitlichten, dit doe ik aan de hand van de woorden van de engel. Drie aspecten van de levensveranderende boodschap van Pasen: Een uitdaging voor ons verstand, genade voor ons hart, en een missie voor ons leven... Een uitdaging voor ons verstand, genade voor ons hart, en een missie voor ons leven.

Allereerst: een uitdaging voor ons verstand... We lazten dat de engel sprak: 'Wees niet bang. Jullie zoeken Jezus van Nazaret, die gekruisigd is. Hij is opgewekt uit de dood, Hij is niet hier; kijk, dat is de plaats waar Hij was neergelegd.' Voor, tijdens en na de tijd van Jezus waren er tientallen messiaanse groepen. Steeds weer kwam er iemand op die claimde de messias te zijn. Steeds weer verzamelden zich rond die persoon hele groepen mensen... En steeds weer viel die hele groep uiteen nadat die zogenaamde messias was gestorven. Steeds weer, elke keer... De enige uitzondering is de Jezusbeweging. Ondanks de dood van hun leider bleef de groep Hem volgen. Sterker nog... Die kleine groep mensen groeide uit tot met afstand de grootste beweging aller tijden. Het christelijke geloof is de grootste religie ter wereld. Hoe kan dat? Hoe kan het dat al die andere messiasbewegingen hun dood vonden in de dood van hun leider? Terwijl de groep volgelingen van Jezus juist ging groeien? Antwoord: de opstanding...

Er wordt vaak gezegd. Het geloof moet je geloven, daarom is het geloven en niet weten. De Heidelberger Catechismus is het daar niet mee eens. In dit belijdenisgeschrift wordt geloven omschreven als 'niet alleen een stellig weten of kennen (...), maar ook een vast vertrouwen.' Geloven is een stellig weten, kennis... En daar ben ik het helemaal mee eens. Sterker nog ik geloof dat geloven zeker niet alleen iets is van het hart, maar ook volledig van het verstand. Denk maar met me mee. Wat is het centrale moment in het christelijke verhaal? Dat is de opstanding van Jezus Christus. Het geloof valt of staat met de verrijzenis van onze Heer. Als Hij niet is opgestaan is het geloof nutteloos. In de woorden van Paulus: 'als Christus niet is opgewekt, is onze verkondiging zonder inhoud en uw geloof zinloos.'

De opstanding moet dus gebeurd zijn. En Marcus benadrukt ook dat het echt gebeurd is. Ons gedeelte begint met: 'Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria van Magdala en Maria, de moeder van Jakobus, en Salome geurige olie om Hem te balsemen.' Als we het gedeelte hiervoor ook hadden gelezen

waren we deze namen in korte tijd nog twee keer tegengekomen. Waarom? Waarom herhaalde Marcus die namen keer op keer? Omdat hij getuigen noemt. In de eerste eeuw werden bij de beschrijving van historische gebeurtenissen altijd namen genoemd. Getuigen... Het is als het ware hetzelfde als de voetnoot in een hedendaags wetenschappelijk artikel. Wil je het verhaal controleren... Ga naar die, of die persoon, vraag het na, doe onderzoek. En ontdek... dat het klopt. Historisch bewijs.

Paulus doet in 1 Korintiërs 15 hetzelfde, alleen dan in de overtreffende trap. Daar noemt hij een hele lijst van getuigen, mensen die de opgestane Jezus hebben gezien. Het is een uitnodiging: controleer het zelf... En geloof, weet: Jezus leeft, is opgestaan...

Die getuigen zijn nu, zo'n tweeduizend jaar later, natuurlijk allang overleden. Wij kunnen die mensen dus niet meer bevragen. Dat is een probleem waar veel hedendaagse historici tegen aan lopen bij eigenlijk alles. En dus is de gangbare norm dat wanneer twee onafhankelijke bronnen van elkaar hetzelfde zeggen en het wordt niet tegengesproken door andere betrouwbare bronnen dat het wordt aangenomen als zijnde een historisch gebeurtenis. Het overgrote deel van de historici accepteren daarom dat Jezus een historisch persoon is, dat Hij gekruisigd is en dat het graf daadwerkelijk leeg was... Maar ze hebben moeite met de opstanding, dat is immers een wonder, en dat kan bij voorbaat al niet... En zo vallen de historici op dit punt in twee kampen uiteen: degenen die zeggen: het kan niet, maar wij hebben geen echte andere verklaring, en dus weten wij het niet. En er zijn er die zeggen: de bronnen zijn duidelijk, de feiten liegen er niet om, we moeten consequent zijn in onze methodologie en dus: Jezus is opgestaan uit de doden.

Dat is de wetenschap. In gesprekken met andere mensen zul je eerder te horen krijgen: ja, toen, tweeduizend jaar geleden... Toen waren de mensen bijgelovig. Toen geloofden ze van alles... Wij weten wel beter. Wij weten wel dat iemand niet uit de doden kan opstaan...

Fout gedacht... De gemiddelde mens toen was inderdaad bijgeloviger... Maar iemand die opstaat uit de dood? Ondenkbaar... Voor de Grieken en Romeinen werd de dood juist als een bevrijding van het lichamelijke gezien. Opstanding? Dwaasheid... En de Joden verwachtten wel een opstanding aan het einde van de tijd, maar de opstanding van één persoon? Aanstootgevend, onmogelijk... Niemand verwachtte dat Jezus zou opstaan uit de dood.

Als je het evangelie van Marcus doorleest kom je meerdere keren de uitspraak van Jezus tegen: op de derde dag zal ik opstaan... Op de derde dag zal ik opstaan... Op de derde dag zal ik opstaan... En dan paasmorgen... Hmmm... het is de derde dag... Wie weet? Zullen we gaan kijken? Wat voor kwaad kan het? Nee! Geen van de leerlingen hield er ook maar enige rekening mee. Heb je enig idee hoe duur die geurige olie was die de vrouwen kochten om het lichaam van Jezus mee te balsemen? Dat koop je niet als ook maar de kleinste mogelijkheid bestaat dat Jezus leeft. De opstanding van Jezus kwam als een totale verrassing... Niemand bedacht zoiets uit zichzelf...

En ook: Wat zou er voor nodig zijn geweest om de monotheïstische Joden ervan te overtuigen dat Jezus God was? Alles, duidelijk bewijs... Zij lieten zich overtuigen. Zelfs met zoveel zekerheid dat velen liever de marteldood stierven dan de mogelijkheid te erkennen dat de opstanding niet echt gebeurd was... En jij? Laat jij je verstandelijk overtuigen? Pasen een uitdaging voor ons verstand...

En genade voor ons hart. We horen de engel zeggen: 'Ga terug en zeg tegen zijn leerlingen en tegen Petrus: "Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie Hem zien, zoals Hij jullie heeft gezegd."'

Een woord van genade... Al klinkt dat misschien niet meteen zo. Wat had de engel ook kunnen zeggen? Ga naar Galilea en smee dat je Hem daar zult zien. En jullie kunnen maar beter je best doen met smeken om weer bij Christus te mogen komen... De leerlingen hadden Jezus in de steek gelaten... Ze hadden Hem niet gelooft toen Hij zei dat Hij zou opstaan uit de doden... Jezus stond in Zijn recht om boos op hen te zijn... Hij had van hen kunnen eisen: als ze nederig smekend om vergeving zouden vragen, dan pas zou ik het hen geven... Maar Jezus is anders, geeft om niet...

De engel zei: 'Ga terug en zeg tegen zijn leerlingen en tegen Petrus'. Waarom wordt Petrus hier expliciet genoemd? Omdat hij het meeste gefaald had. Jezus driemaal verloochend. Hij was de minste van de leerlingen... Was hij nog wel een leerling? Als de engel had gezegd: zeg tegen zijn leerlingen, dan had Petrus gedacht: dat ben ik niet... Dat ben ik niet meer waard... Maar Jezus vergeeft Petrus, onverdiend, herstelt hem op zijn plek... De engel noemt hem geen Simon, maar Petrus, de naam die Jezus hem gaf: rots. Er is vergeving...

Ik kan me goed voorstellen dat de schuldgevoelens van de leerlingen als een steen op hun maag lagen. Op het belangrijkste moment, toen het erom ging... Toen lieten ze Jezus in de steek... Tekort geschoten... Het gevoel van een steen op je maag hebben liggen... Dat gevoel herkennen wij denk ik allemaal wel. Je angst... Je zorgen... Je schuldgevoelens... Je onzekerheid... Steen op je maag... Ligt er een steen op jouw maag? Misschien is het wel een heel grote steen... Of juist meerdere stenen... Er zijn stenen die je lang met je meedraagt, misschien wel je hele leven. En stenen die er kortdurend zijn. De grote vraag is dan: wie zal voor ons deze steen weggrollen?

En hebben we niet precies die zin gehoord in de bijbeltekst? Dat is ook de vraag van de drie vrouwen onderweg naar het graf. Wie zal voor ons de steen weggrollen? De letterlijke steen, maar ook de figuurlijke steen op hun maag... De steen van hun verdriet. De steen van de verloren hoop. De steen van het gebroken leven... Wie zal voor ons die steen weggrollen? Hoe zal dat ooit kunnen?

Maar dan kijken de vrouwen op. En wat blijkt: het wonder is al gebeurd. De steen is al weg. Midden in een wereld vol dood en ellende is het Pasen geworden. Ze kijken door de opening naar het graf. Maar het graf is geen graf meer. En de dood geen dood. De steen is weg... Hun steen van verdriet is weggerold. De steen van schuld van de discipelen ligt er niet meer... En jouw steen... Laat Jezus hem weggrollen. Dat is Pasen... In het midden van de dood, het verdriet, de wanhoop... Wordt de steen weggerold: Jezus leeft... Genade voor het hart...

En dat verandert je leven... Zet je in beweging... Een missie voor je leven... De engel zei: 'Ga terug en zeg tegen zijn leerlingen en tegen Petrus: "Hij gaat jullie voor naar Galilea, daar zullen jullie Hem zien, zoals Hij jullie heeft gezegd.'" Het lege graf is niet de plaats om te blijven. Ga op weg! Weg van het lege graf, maar vol van het evangelie, vol van hoop, vol van geloof. De vrouwen worden door God op weg gezet met de opdracht: maak verschil in deze wereld... De wereld waarin God al het verschil al heeft gemaakt.

Voor ons klinkt ook de opdracht om op weg te gaan. Als Jezus leeft, is niets meer hetzelfde, is alles nieuw... De steen van ons hart is weggehaald... Daar waar ooit duisternis heerste schijnt nu licht, wanhoop is overwonnen door hoop, vreugde overstraalt ons verdriet... Dat gun je toch ook een ander? Ga op weg... Deel van wat je ontvangen hebt.

Dat is de opdracht van de engel aan de vrouwen, vers 7. Vers 8 is het laatste vers dat we lazen, ik lees hem opnieuw voor: 'Ze gingen naar buiten en vluchtten bij het graf vandaan, want ze waren bevangen door angst en schrik. Ze waren zo erg geschrokken dat ze tegen niemand iets zeiden.' Het is een onvervuld slot, een open einde. De vrouwen die tegen niemand iets zeiden. Hoe gaat het verder vragen wij ons af? Maar daarmee stopt niet alleen onze schriftlezing, ook het verhaal van Marcus stopt hier. Wat rest is nog een epiloog. De vrouwen zullen niet hun mond hebben gehouden. Ze zullen het verhaal hebben doorverteld, hoe kwam het anders in de Bijbel terecht? Het evangelie is verkondigd, Pasen heeft geklonken in de harten van mensen... Maar hoe dat precies is gegaan... Dat is een vraag...

Het is een open einde. Alles kan nog gebeuren... Is het niet ook zo bij ons, hier vandaag? Straks gaan wij van hier weg, of zetten wij het apparaat waarop wij luisteren uit... En dan? De Paasboodschap heeft geklonken. De uitdaging voor ons verstand heeft ons tot denken gestemd. De genade voor ons hart heeft ons mogen verwarmen, ons in vuur en vlam mogen zetten... Maar wat doen wij ermee? Houden wij het angstvallig voor ons zelf? Of willen wij ervan uitdelen... De rijkdom die wij ontvangen hebben doorgeven? Dat is de opdracht van de engel aan de vrouwen... Dat is een missie voor ons leven?

Daar kun je allerlei bezwaren tegen in brengen... Ik weet niet hoe, ik vind het spannend, de ander gelooft mij toch niet... Realistische bezwaren... Maar blijf je daarmee zitten? Is het een belemmering, een steen op je weg? Waarmee je denkt: die grote zware steen, die kan ik niet weggrollen... Ik doe wel niets, blijf wel thuis... Of ga je op weg... Misschien met zorgen: wie zal voor ons de steen weggrollen? Ga op weg en ontdek... De steen is al weg... Of... De steen is niet weg, maar de Geest van God is met je... En met Hem is zelfs de zwaarste steen licht... Met God is alles mogelijk, zelfs Pasen, de dood is overwonnen...

Pasen is het epicentrum in de wereldgeschiedenis... Niets is meer hetzelfde... De dood is overwonnen... Het licht is sterker dan de duisternis... Hoop heeft getriomfeerd over wanhoop... Vreugde overstraalt het verdriet... De steen is weg... Wij hebben het gehoord... Wij mogen het geloven, ermee leven, een vernieuwd leven... Het leven na Pasen... Geef het door, vertel het door... Jezus leeft en ik met Hem. Halleluja, amen *Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing.* stefanhoning@gmail.com of 06-48883410